

TARTU ÜLIKOOL

loodusmuuseum ja
botaanikaaed

Tartu Ülikooli loodusmuuseum
Vanemuise tn 46, Tartu

Tartu Ülikooli botaanikaaed
Lai tn 38, Tartu

Programmide info ja tellimine
Koduleht: natmuseum.ut.ee
E-post: natmuseum.haridus@ut.ee
Telefon: 737 6076

TÜ LOODUSMUUSEUM

ÕPPEPROGRAMMI KIRJELDUS

TIIGER JA TEISED lasteaed

Õppeprogrammi eesmärk

Õppeprogrammi eesmärgid on: tutvustada maailma suurimaid kaslasi – tiigrit, lõvi ja jaaguari; uurida nende eluviisi, kohastumusi ja elupaiku; teadvustada inimese osa loomade arvukuse vähenemises seoses küttimise ja elupaikade hävitamisega ning kaitset; õpetada hoidma loodust ning väärtustama elurikkust.

Õppeprogrammi lühitutvustus

Mängulise programmi käigus kuulame loomade hääli, paneme kokku puslesid ja räägime piltide abil suurkaslaste eluviisist ja elupaikadest. Uurime maakaarti ja arutleme, miks need uhked loomad kohtuvad omavahel vaid loomaaias või loodusmuuseumis. Oma värsked teadmisi saavad lapsed kinnistada kehastudes tiigriks, lõviks või jaaguariks.

Õppeprogrammi kestus: 60 minutit

Õppeprogrammi toimumise aeg: aastaringselt

Õppeprogrammi toimumise koht: TÜ loodusmuuseumi püsinäitus

Sihtrühm: lasteaed (5–7-aastased lapsed)

Keel: eesti

Grupi suurus: kuni 25 last ja õpetaja(d)

Õppeprogrammi läbiviija: loodusmuuseumi juhendaja Kersti Kihno

Õppeprogrammi pakkuja, info ja tellimine: Tartu Ülikooli loodusmuuseum, Tartu, Vanemuise 46, loodusmuuseum@ut.ee, tel 7376076 <https://natmuseum.ut.ee/et/oppeprogrammid>

Lisainfo

TÜ loodusmuuseumis on tänapäevane õpikeskkond, uued õppeklassid ja uudne püsiekspositsioon, muuseumihoones on lift, trepid ja välistreppide kõrval sissepääsuks ka kaldtee. Õpetajal palume registreerumisel teavitada muuseumi teabespetsialisti või

juhendajat grupi erisustest (näiteks erivajadusega õpilased, jm) ja soovidest, koostöös lasteaiaga täpsustame programmi võimalused. Programmis arvestatakse laste vanuse ja oskustega. Programmis vajalikud õppevahendid annab juhendaja. Täpsem lisainfo saadetakse õpetajale registreerumisel. Muuseumis on riidehoid, kuhu saab jätta riided, muuseumi ja õppeklassi tegevused toimuvad välisjalanõudes.

Õppeprogrammi kirjeldus

Ajakava, sisu ja tegevused

Ajakava: 60 minutit

1. Sissejuhatus ja käitumisreeglid. 5 minutit.
Arutatakse lastega üle ja lepitakse kokku, kuidas loodusmuuseumis programmil käituda. Programmitunnis tuleb kuulata, osaleda ülesannetes ja tegevustes, arvestada teiste lastega ja teha koostööd, käituda rahulikult ja rääkida vaikselt.
2. Kaslaste üldtutvustus TÜ loodusmuuseumi elurikkuse saalis (ekspositsiooni uurimine, vestlus, arutelu). 25 minutit.
Kaslaste üldtutvustuse raames uurime muuseumi elurikkuse saali topiste põhjal nende kehaehitust, hambumust ja toitumist. Tutvume lõvide, tiigrite ja jaaguaride eluviisi iseärasustega. Räägime nende tegevusjälgedest ja arutleme erinevaid meeleolusid kajastavate helifailide üle. Paneme kaardil paika loomade levikupiirkonnad kuid räägime ka elupaikade kadumisest ja loomade arvukuse muutumisest ajas.
3. Praktiline individuaalne tegevus. 10 minutit.
Loodusmuuseumi seminarialal paneb iga laps kokku ühe suurkaslase pildiga pusle. Kõik pusled on erinevad ja kajastavad loomade elu erinevaid aspekte. Ülesannet võib teha ka paaris. Järgneb ühine arutelu piltidel kujutatute üle.
4. Kinnistav liikumismäng seminarialal. 5 minutit.
Lapsed peavad valima, kas juhendaja väide kehtib tiigri, lõvi või jaaguari kohta ja liikuma vastavaks loomaks maskeerunud õpetaja juurde.
5. Individuaalülesanne ja kokkuvõte. 15 minutit.
Tiigri kontuurpildile triipude joonistamine. Kokkuvõte, milles arutatakse lastega, küsides neilt, mida nad nägid, tegid ja kogesid programmis, mis neile meeldis programmis kõige rohkem, mis teadmised olid kõige põnevamad.

Õppeprogrammi läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid ja vahendid

TÜ loodusmuuseumi ekspositsioon, tiigrimaskott, maailma kaart, kaardile kinnitatavad loomapildid, helifailid, kõlar, erinevate kaslaste piltidega pusled, tiigrikontuuriga tööleht, harilikud ja värvilised pliiatsid.

Õppemeetodid

Individuaalne töö, vaatlus, loomade uurimine ja kirjeldamine, võrdlemine, aktiivülesanded, arutelu. Õppeprogrammi ja ülesannete läbiviimisel arvestatakse laste vanuse ja oskustega.

Juhendaja

Kersti Kihno. Haridus: TÜ bioloogia, bioloogia-keemia õpetaja, MSc geoökoloogia.
Kogemus: ERM-i atesteeritud giid alates 2016.a., TÜ loodusmuuseumi giid ja loodushariduslike programmide koostaja ning juhendaja alates 2018.

Õpetaja roll

Ootame õpetajalt koostöövalmidust ja aktiivset osalemist programmi tegevustes koos lastega. Enne programmi pole õpetajal vaja teha eeltööd. Palume lapsi eelnevalt informeerida, et minnakse TÜ loodusmuuseumi, kus uuritakse ja õpitakse kaslasi tundma. Programmi järel palume lasteaias arutada üle, mida õppisite muuseumis ja mis oli kõige huvitavam.

Ohutus ja selle tagamine

Õppekeskkond TÜ loodusmuuseumis ja botaanikaaias on tänapäevane, turvaline ja ohutu. Programmide alguses tutvustab juhendaja grupile programmi kava ja reegleid (sh ohutust) ning juhendaja koos õpetajaga jälgib nendest kinnipidamist. Käitumisreeglid lepatakse kokku tunni alguses sissejuhatuses.

Tagasiside

Tagasiside küsitakse õpetajalt kirjalikult programmi lõpus.

Teaduspõhisus ja seosed

Programmid lähtuvad teaduslikust maailmavaatest. Programmides käsitletakse vastavalt teemale ja tegevustele seostatult loodus-, kultuuri-, sotsiaalset ja majanduslikku keskkonda. Programm seondub liikide ja ende elupaikade säilimise ja kaitsmisega ning keskkonnateemadega, mis on seotud inimese tegevusega eri majandusvaldkondades, ressursside kättesaadavusega ning sotsiaal- ja kultuurivaldkonnaga.

Programmi tulemus (programmi lõpuks saavutatavad õpiväljundid ehk teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumisviisid).

Programm õpetab loodust märkama, tekitab huvi looduse vastu, väärtustab elurikkust ja loodushoidlikku eluviisi. Lapsed teavad rohkem suurkaslastest, nende eluviisist, tähtsusest looduses ja kaitsest. Programm õpetab seostama mängu, loodusvaatlusi ja igapäevatoimingud erinevate õppeainete ja eluvaldkondadega.

Programmi seosed keskkonnateadlikkuse ja säästva arengu teemadega

Programmi tulemusena suureneb praktiliste tegevuste ja uute kogemuste kaudu laste keskkonnateadlikkus ja kujunevad säästva eluviisi harjumused ning hoiakud. Laps suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub loodushoidlikult. Suurkaslaste eluviisi ja elupaikade tundmine ja teadlikkuse kasv nende elu puudutavatest keskkonnaprobleemidest (nt elupaikade vähenemine või saastumine) ja kaitsest annavad teadmisi elustiku mitmekesisuse kaitsmiseks,

Seosed riikliku õppekavaga (ainekavade ja/või üldpädevuste ja/või läbivate teemadega)

Õppeprogramm täiendab alushariduse õppekava (5–7-aastased lapsed)

6. peatükk § 11 Üldoskused

mänguoskused, sotsiaalsed oskused, tunnetus- ja õpioskused

Õpitulemused alushariduse riiklikus õppekavas:

§ 17. Valdkond „Mina ja keskkond“

Õpitulemused:

11) märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;

13) oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;